

Protokoll 8/2020

fört vid Fastighetsnämndens sammanträde tisdagen den 24 november 2020 kl. 16:30-17:10, Drätselnämndens sessionssal, Stadshuset

Ledamöter

Dennis Wedin (M) Ordförande
Jan Valeskog (S) Vice ordförande
Jan Tigerström (M)
Fredrik Wallner (M)
Emilie Fors (L)
Martin Hansson (MP)
John Kåberg (C)
Linda Agetoft (S)
Mattias Eriksson (S)
Clara Lindblom (V)
Peter Wallmark (SD)
Kristiina Katajikko (M) ersätter Lars Svärd (M)
Gerardo Berrios (V) ersätter Siri Källgren (V)

Ersättare

John Myhrman (M)
Anders Granström (M) §§18-22
Martin Olsson (L)
Lisa Lundgren (MP)
Esme Güler (S)
Bror Hellman (S)
Isabella Hagnell (S)
Elise Karlsson (V)
Göran Ek (SD)

Övriga närvarande

Martin Holmén Borgarrådssekreterare §§7-22
Rakel Nilsson Nämndsekreterare
Selma Vrana Registrator
Anna-Lena Danebjer Nordström Personalföreträdare §§1-19,
§§21-22
Magnus Sundin Personalföreträdare §§1-19, §§21-22
Reza Etemad Personalföreträdare §§1-19, §§21-22

Justerare

Dennis Wedin, Jan Valeskog

Datum för justering

2020-12-02

Paragraf

§§1-22

Sekreterare

Rakel Nilsson

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Fastighetsnämnden utser vice ordföranden Jan Valeskog (S) att tillsammans med ordföranden Dennis Wedin (M) justera dagens protokoll.

Justering sker onsdagen den 2 december 2020.

§ 2**Anmälningar för kännedom****Beslut**

Anmälan för kännedom enligt förteckning i e-Dok för tiden 9 oktober – 11 november 2020 anmäls.

Anmälda handlingar

- (Godkänd - R 1) Granskningsyttrande gällande Vårbergvägen och Vårbergs IP
- (Godkänd - R 1) Samrådsyttrande enligt miljöbalken inför Stockholms Vattens ansökan om vattenverksamhet vid Bromstens IP
- Samrådsyttrande

§ 3

Anmälan av delegationsbeslut inom fastighetskontoret

FSK 2020/48

Beslut

Fastighetsnämnden godkänner anmälan av delegationsbeslut fattade inom fastighetskontoret för tiden 2020-09-24 - 2020-10-28.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/48-140 Anmälan av delegationsbeslut inom fastighetskontoret
- FSK 2020/48-141 (Godkänd - R 1) (Godkänd - R 1) (I beslutsflöde - R 1) Bilaga 1 Delegationsbeslut beställningar novembernämnden

§ 4**Sammanträdestider för fastighetsnämnden 2021**

FSK 2020/713

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden fastställer datum för sammanträdestider 2021 enligt följande:

16 februari

9 mars

27 april

25 maj

22 juni

28 september

26 oktober

23 november

14 december

2. Fastighetsnämnden fastställer datum för möte med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor till den 26 oktober 2021, i anslutning till nämndens ordinarie sammanträde.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 5

Ekonomisk månadsrapport för fastighetsnämnden

Bilaga 1: Sekretess enligt 19 kap 1 och 3 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

FSK 2020/2

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/2-18 (Godkänd - R 1) Månadsrapport oktober 2020
- FSK 2020/2-17 (Godkänd - R 1) Bilaga 1 Månadsrapport oktober 2020

§ 6**Nedskrivningar av utestående fordringar 2020**

FSK 2020/673

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden beslutar att godkänna nedskrivningar av utestående fordringar om totalt 1 310 933 kronor.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/673-1 (Godkänd - R 1) Nedskrivningar av utestående fordringar 2020
- FSK 2020/673-2 Bilaga 1 Förteckning över utestående fordringar över 300 000 kr
- FSK 2020/673-3 Bilaga 2 Förteckning över utestående fordringar under 300 000 kr

§ 7**Upphandling ramavtal avseende elarbeten för akut åtgärd och avhjälpande underhåll**

FSK 2020/714

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att genomföra upphandling av ramavtal för elarbeten för akuta åtgärder och avhjälpande underhåll enligt vad som följer av kontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetsdirektören att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar enligt följande:

1. att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
2. att uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor om bl.a. lön, arbetstid, och semester i enlighet med det dominerande kollektivavtalen i den berörda branschen.
3. att därutöver anföra följande:

Sedan ett antal år tillbaka arbetar stadens bostadsbolag systematiskt mot fusk, osund konkurrens och kopplingar till organiserad brottslighet inom byggbranschen. En viktig del i arbetet är att säkerställa att underleverantörer betalar skatt och sociala avgifter samt ger sina anställda goda arbetsvillkor med skälig lön, arbetstid och semester. Att som beställare ställa och följa upp krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor i samband med upphandling är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta, vilket också slås fast i stadens program för upphandling och inköp.

Vänsterpartiet ser ingen anledning till att särskilda kontraktsvillkor om lön, arbetstid och semester inte ska ställas i denna upphandling. Tvärtom menar vi att det är särskilt angeläget i upphandlingar inom bygg- och anläggningsbranschen där oegentligheter tyvärr är

mycket vanligt förekommande, enligt både myndigheter och branschorganisationer.

Vi vill därför uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor i denna upphandling, samt uppmanar nämnden att ansluta sig till initiativet ”Rättvist byggande” där stadens allmännyttiga bostadsbolag redan är aktiva.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod inleddes ett omfattande och målmedvetet arbete för att stärka de sociala kraven vid upphandlingar av tjänster och varor. Genom att ställa kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar och aktivt arbeta för att försäkra sig om att dessa uppfylls kan stadens upphandlingar bidra till bättre arbetsvillkor och säkerställa att seriösa företag anlitas. Vi förutsätter att detta arbete fortsätter även i nu aktuella upphandlingar på fastighetskontoret.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/714-1 (Godkänd - R 1) Upphandling ramavtal avseende elarbeten för akut åtgärd och avhjälpande underhåll

§ 8**Upphandling ramavtal avseende VS-arbeten för akut åtgärd och avhjälpande underhåll**

FSK 2020/715

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att genomföra upphandling av ramavtal för VS-arbeten akuta åtgärder och avhjälpande underhåll enligt vad som följer av kontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetsdirektören att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar enligt följande:

1. att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
2. att uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor om bl.a. lön, arbetstid, och semester i enlighet med det dominerande kollektivavtalen i den berörda branschen.
3. att därutöver anföra följande:

Sedan ett antal år tillbaka arbetar stadens bostadsbolag systematiskt mot fusk, osund konkurrens och kopplingar till organiserad brottslighet inom byggbranschen. En viktig del i arbetet är att säkerställa att underleverantörer betalar skatt och sociala avgifter samt ger sina anställda goda arbetsvillkor med skälig lön, arbetstid och semester. Att som beställare ställa och följa upp krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor i samband med upphandling är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta, vilket också slås fast i stadens program för upphandling och inköp.

Vänsterpartiet ser ingen anledning till att särskilda kontraktsvillkor om lön, arbetstid och semester inte ska ställas i denna upphandling. Tvärtom menar vi att det är särskilt angeläget i upphandlingar inom bygg- och anläggningsbranschen där oegentligheter tyvärr är

mycket vanligt förekommande, enligt både myndigheter och branschorganisationer.

Vi vill därför uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor i denna upphandling, samt uppmanar nämnden att ansluta sig till initiativet ”Rättvist byggande” där stadens allmännyttiga bostadsbolag redan är aktiva.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod inleddes ett omfattande och målmedvetet arbete för att stärka de sociala kraven vid upphandlingar av tjänster och varor. Genom att ställa kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar och aktivt arbeta för att försäkra sig om att dessa uppfylls kan stadens upphandlingar bidra till bättre arbetsvillkor och säkerställa att seriösa företag anlitas. Vi förutsätter att detta arbete fortsätter även i nu aktuella upphandlingar på fastighetskontoret.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/715-1 (Godkänd - R 1) Upphandling ramavtal avseende VS-arbeten för akut åtgärd och avhjälpande underhåll

§ 9**Upphandling ramavtal avseende byggarbeten projekt
2020**

FSK 2020/719

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att genomföra upphandling av ramavtal avseende byggarbeten för projekt enligt vad som följer av kontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetsdirektören att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar enligt följande:

1. att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
2. att uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor om bl.a. lön, arbetstid, och semester i enlighet med det dominerande kollektivavtalen i den berörda branschen.
3. att därutöver anföra följande:

Sedan ett antal år tillbaka arbetar stadens bostadsbolag systematiskt mot fusk, osund konkurrens och kopplingar till organiserad brottslighet inom byggbranschen. En viktig del i arbetet är att säkerställa att underleverantörer betalar skatt och sociala avgifter samt ger sina anställda goda arbetsvillkor med skälig lön, arbetstid och semester. Att som beställare ställa och följa upp krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor i samband med upphandling är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta, vilket också slås fast i stadens program för upphandling och inköp.

Vänsterpartiet ser ingen anledning till att särskilda kontraktsvillkor om lön, arbetstid och semester inte ska ställas i denna upphandling. Tvärtom menar vi att det är särskilt angeläget i upphandlingar inom bygg- och anläggningsbranschen där oegentligheter tyvärr är

mycket vanligt förekommande, enligt både myndigheter och branschorganisationer.

Vi vill därför uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor i denna upphandling, samt uppmanar nämnden att ansluta sig till initiativet ”Rättvist byggande” där stadens allmännyttiga bostadsbolag redan är aktiva.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod inleddes ett omfattande och målmedvetet arbete för att stärka de sociala kraven vid upphandlingar av tjänster och varor. Genom att ställa kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar och aktivt arbeta för att försäkra sig om att dessa uppfylls kan stadens upphandlingar bidra till bättre arbetsvillkor och säkerställa att seriösa företag anlitas. Vi förutsätter att detta arbete fortsätter även i nu aktuella upphandlingar på fastighetskontoret.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/719-1 (Godkänd - R 1) Upphandling ramavtal avseende byggarbeten projekt 2020

§ 10**Upphandling ramavtal avseende brand- och utrymningslarmanläggningar**

FSK 2020/149

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att genomföra upphandling av ramavtal avseende entreprenad för brand- och utrymningslarmanläggningar enligt vad som följer av kontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetsdirektören att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar enligt följande:

1. att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
2. att uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor om bl.a. lön, arbetstid, och semester i enlighet med det dominerande kollektivavtalen i den berörda branschen.
3. att därutöver anföra följande:

Sedan ett antal år tillbaka arbetar stadens bostadsbolag systematiskt mot fusk, osund konkurrens och kopplingar till organiserad brottslighet inom byggbranschen. En viktig del i arbetet är att säkerställa att underleverantörer betalar skatt och sociala avgifter samt ger sina anställda goda arbetsvillkor med skälig lön, arbetstid och semester. Att som beställare ställa och följa upp krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor i samband med upphandling är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta, vilket också slås fast i stadens program för upphandling och inköp.

Vänsterpartiet ser ingen anledning till att särskilda kontraktsvillkor om lön, arbetstid och semester inte ska ställas i denna upphandling. Tvärtom menar vi att det är särskilt angeläget i upphandlingar inom bygg- och anläggningsbranschen där oegentligheter tyvärr är

mycket vanligt förekommande, enligt både myndigheter och branschorganisationer.

Vi vill därför uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor i denna upphandling, samt uppmanar nämnden att ansluta sig till initiativet ”Rättvist byggande” där stadens allmännyttiga bostadsbolag redan är aktiva.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod inleddes ett omfattande och målmedvetet arbete för att stärka de sociala kraven vid upphandlingar av tjänster och varor. Genom att ställa kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar och aktivt arbeta för att försäkra sig om att dessa uppfylls kan stadens upphandlingar bidra till bättre arbetsvillkor och säkerställa att seriösa företag anlitas. Vi förutsätter att detta arbete fortsätter även i nu aktuella upphandlingar på fastighetskontoret.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/149-1 (Godkänd - R 1) Upphandling ramavtal avseende brand- och utrymningslarmanläggningar

§ 11**Upphandling ramavtal avseende entreprenad för fastighetsteknik och utemiljö Sturehovs slott med flera**
FSK 2020/154**Beslut**

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att genomföra upphandling av avtal avseende entreprenad för fastighetsteknik och utemiljö för Sturehovs slott med flera enligt vad som följer av kontorets tjänsteutlåtande.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetsdirektören att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar enligt följande:

1. att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
2. att uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor om bl.a. lön, arbetstid, och semester i enlighet med det dominerande kollektivavtalen i den berörda branschen.
3. att därutöver anföra följande:

Sedan ett antal år tillbaka arbetar stadens bostadsbolag systematiskt mot fusk, osund konkurrens och kopplingar till organiserad brottslighet inom byggbranschen. En viktig del i arbetet är att säkerställa att underleverantörer betalar skatt och sociala avgifter samt ger sina anställda goda arbetsvillkor med skälig lön, arbetstid och semester. Att som beställare ställa och följa upp krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor i samband med upphandling är ett viktigt verktyg för att åstadkomma detta, vilket också slås fast i stadens program för upphandling och inköp.

Vänsterpartiet ser ingen anledning till att särskilda kontraktsvillkor om lön, arbetstid och semester inte ska ställas i denna upphandling. Tvärtom menar vi att det är särskilt angeläget i upphandlingar inom bygg- och anläggningsbranschen där oegentligheter tyvärr är

mycket vanligt förekommande, enligt både myndigheter och branschorganisationer.

Vi vill därför uppdra åt kontoret att inkludera särskilda kontraktsvillkor i denna upphandling, samt uppmanar nämnden att ansluta sig till initiativet ”Rättvist byggande” där stadens allmännyttiga bostadsbolag redan är aktiva.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod inleddes ett omfattande och målmedvetet arbete för att stärka de sociala kraven vid upphandlingar av tjänster och varor. Genom att ställa kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar och aktivt arbeta för att försäkra sig om att dessa uppfylls kan stadens upphandlingar bidra till bättre arbetsvillkor och säkerställa att seriösa företag anlitas. Vi förutsätter att detta arbete fortsätter även i nu aktuella upphandlingar på fastighetskontoret.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/154-1 (Godkänd - R 1) Upphandling ramavtal avseende entreprenad för fastighetsteknik och utemiljö Sturehovs slott med flera

§ 12**Motion om driftcentral. Remissvar**

FSK 2020/616

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Remissvaret utgår från att motionen skulle föreslå att driftcentralen skulle upphandlas, vilket mycket riktigt skulle kunna innebära både säkerhetsrisker och ökade kostnader. Nu syftar dock inte till att upphandla driften av stadens fastigheter, utan utveckla den i stadens egen regi.

Ett sätt skulle kunna vara en eller flera driftcentraler, alternativt ett kompetenscentrum som kan bidra till innovation och utveckling av befintliga system. För SISAB:s del har den egna driftcentralen inneburit att bolaget under åren 2012 – 2019 minskat sin energianvändning med 34 procent, vilket motsvarar 18 500 ton koldioxid. Stora kostnadsbesparingar genom effektiviseringar av driften har också kunnat göras.

Vi tycker det är tråkigt att kontoret avfärdar förslaget om ett utvecklat stads- och koncernövergripande arbete kring driften och energianvändningen i våra fastigheter. Även om fastighetsnämndens bestånd skiljer sig avsevärt från SISAB:s är vi övertygade om att även denna nämnd hade kunnat dra nytta av ett utökat samarbete.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin

Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/616-2 (Godkänd - R 1) Motion om driftcentral. Remissvar
- FSK 2020/616-3 Bilaga 1 Motionen

§ 13**Kulturstrategiskt program för Stockholms stad.****Remissvar**

FSK 2020/610

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att fastighetsnämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi – strategin innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål. Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget till kulturstrategiskt program. Det konstateras i programmet att ”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.” Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den

egna finansieringen blir det mer problematiskt. Samordning som bara handlar om att minska kostnaderna innebär i praktiken att man exempelvis lägger ner väl fungerande rep- och teaterlokaler som istället får samsas med annan verksamhet, vilket leder till en försämring. En annan konsekvens av sammanslagningar och nedläggningar blir längre resvägar för barn. Det är därför avsaknaden av tydliga mål blir så problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm. Vi saknar således ambitioner om investeringar och kommunala satsningar som säkrar att målsättningarna verkligen uppnås.

Därtill är vi kritiska mot att frågan om att skapa större tillgänglighet till kulturen enbart bemöts genom digitala lösningar (skärmar) när Stockholm är i skriande behov av nytt bibliotek som kan avlasta och bevara Stadsbiblioteket.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få lika och större möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv.

Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer

planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur.

Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, detta kan vi konstatera helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Vidare nämns inte stadens ”program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck” där exempel barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program.

Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden.

Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD)

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi, den innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål.

Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget. Det konstateras i programmet att ”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.” Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan åren 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den egna finansieringen blir det mer problematiskt. Det är därför avsaknaden av tydliga mål blir problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar att leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få lika och större möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för

kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv.

Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur.

Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, vi kan konstatera att detta helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Vidare nämns inte stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, där exempelvis barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program.

Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de

nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden.

Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Peter Wallmark (SD) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Stockholm ska vara en stad där alla känner att man kan ta del av stadens kulturliv. Kultur skapar en känsla av samhörighet och är en viktig byggsten för att vi ska kunna behålla ett sammanhållet samhälle.

Det är därför viktigt att stödja projekt som underlättar för medborgarna att ta del av vår majoritetskultur. Inte minst är det av stor vikt att de som nyligen har invandrat till Sverige har goda möjligheter att ta till sig svensk kultur och svenska värderingar. Det kommer underlätta för invandrargrupper att både förstå det svenska samhället och känna samhörighet till det.

Konst, kultur och kreativa företag är en tillväxtmotor för Stockholms viktiga besöksnäring. Detta måste vi prioritera om Stockholm även fortsättningsvis ska vara en stad som lockar besökare. Det är det unika med Sverige och Stockholm som också gör att människor vill komma till vår stad. Besöksnäringen som innefattar både offentliga och privata verksamheter bygger oftast på svensk kultur och vårt svenska kulturarv.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/610-3 (Godkänd - R 1) Kulturstrategiskt program för Stockholms stad. Remissvar
- FSK 2020/610-4 Bilaga 1 Kulturstrategiskt program för Stockholms stad (s. 1-5 av 20)

§ 14**Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relationer. Remissvar**

FSK 2020/590

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), Clara Lindblom m.fl. (V) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) föreslår att fastighetsnämnden beslutar att kontorets förslag godkänns delvis samt att därutöver anföra följande:

Vi vill att Stockholm ska vara en stad som är fri från våld och diskriminering och som lever upp till de mänskliga rättigheterna. Vi vill göra vårt yttersta för att skapa ett Stockholm för alla. Det är positivt att i förslaget till program har fler målgrupper lyfts upp. Vi ställer oss bakom att staden ska stärka sitt arbete mot prostitution, människohandel och sexuellt våld. Genom att se beröringspunkter mellan de olika typerna av våld kan stadens arbete utvecklas och positiva synergieffekter kan uppstå.

Förslaget till program saknar några aspekter/delar som vi anser behöver tillföras för att programmet ska kunna användas ute i stadens verksamheter och inte hamna i skymundan.

I beskrivningen av vilka olika typer av våld som omfattas av programmet under delen som rör våld i nära relationer nämns inte att merparten av de som utövar våld är män. Det är antagligen inte avsiktligt men konsekvensen blir att staden osynliggör ett grundläggande faktum.

Det är bra att stadens program följer samma struktur som den regionala strategin Operation Kvinnofrid. Målsättningarna i programmet är i stort samma mål som Operation Kvinnofrid har. Vilket vi inte har något att invända mot. Tvärtom, det är stärkande att olika nivåer i samhället och olika myndigheter arbetar för jämställdhet och utgår ifrån samma mål för att förebygga och bekämpa våldet. Det är därför problematiskt att man i utkastet till program har valt att ta bort eller byta ut viktiga begrepp utan någon förklaring. Till exempel har man valt att utesluta begreppet normkritisk i andra punkten under mål 1 trots att det lyfts i Operation Kvinnofrid. Det vedertagna begreppet normkritik har också bytts ut mot normmedvetenhet på sidan 28 när viktiga perspektiv lyfts. Begreppet normkritik används av akademi, myndigheter, Sveriges kommuner och regioner (SKR), civilsamhället och många flera. På jämställdhetsmyndighetens webbsida kan man läsa ”Normkritik handlar om att sätta fokus på makt. Det innebär bland annat att få syn på, och ifrågasätta, de normer som påverkar uppfattningar om vad som är ”normalt” och därmed oreflekterat uppfattas som önskvärt.” Normmedvetenhet fångar inte upp samma aspekter som normkritik och därför bör rätt begrepp användas.

Under mål 7 saknas en viktig punkt som återfinns i Operation Kvinnofrid. Punkten handlar om stadens verksamheter ska använda sig av evidens i val av arbetssätt och metoder. Vi anser att punkten ”Staden kvalitetssäkrar sina metoder och arbetssätt med stöd av forskning.” ska föras in under mål 7.

I utkastet till program berörs särskilt utsatta/sårbara grupper i förbifarten. Nämnden har vid flertal tillfälle mottagit rapporter från bland annat socialinspektörerna som visar att staden inte fullföljer sitt ansvar gentemot våldsutsatta som tillhör särskilt utsatta grupper. Under rubriken programmets målgrupper behöver de sårbara grupperna och faktorerna bakom lyftas in tydligare för att öka kunskap bland stadens personal och för att utveckla och ge rätt stöd till den som behöver det. Exempel på faktorer som gör att grupper är särskilt utsatta/sårbara är; att ha en eller funktionsnedsättningar, att vara äldre, att leva i missbruk, att vara homo- eller bisexuell, transperson eller queer och att ha utländsk bakgrund. Utöver att tydliggöra målgrupperna behöver programmet aktiviteter som redogör för vad staden avser att göra för att nå och utveckla stödet till särskilt utsatta grupper.

Vidare saknar vi bostadsfrågan i programmet trots att det är en oerhört central del i arbetet mot våld. Vi vet att många

våldsutsatta stannar kvar i relationerna för att de saknar möjlighet att flytta till ett annat boende. Bostadsbristen i Stockholm måste mötas med byggande av fler hyresrätter med överkomliga hyror för att underlätta för våldsutsatta att frigöra sig från destruktiva och våldsamma relationer. Staden behöver också få fram fler genomgångsbostäder till SHIS. Beklagligt nog har majoriteten bromsat de allmännyttiga bostadsbolagens byggande av hyresrätter, Stockholmshus och genomgångsbostäder. Att adressera bostadsfrågan genom att erbjuda de som utövar våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck tillfälligt boende är inte bara förkastligt utan också anmärkningsvärt. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld är brott som inte ska premieras. Stadsdelsnämnderna ska inte erbjuda våldsutövare tillfälliga boenden. Aktiviteten måste omgående strykas. Staden behöver däremot fokusera på att utveckla insatser och arbetssätt som både kan fånga upp och få framförallt unga män att sluta bruka våld både mot en partner och att köpa sex.

Fler av aktiviteterna som lyfts är alltför detaljerade vilket går stick i sträv med stadens andra program. Flertalet av aktiviteterna kan strykas till förmån för att låta nämnderna själva besluta vilka aktiviteter som är aktuella för deras verksamheter. På så sätt behöver nämnderna också tänka genom vad de behöver göra inom sina verksamhetsområden för att målen ska uppnås. Att politiken ska besluta om vilka kurser som ska spridas, vilka projekt som ska genomföras eller vilka utvärderingar som ska följas är en alltför detaljerad styrning.

Aktiviteterna och indikatorerna behöver gås genom och tydliggöras för att inte missförstånd ska ske. Till exempel står det under mål 5, under indikatorer ”Andel personer av dem som polisanmält våldet och har kontakt med RVC som fått stöd under rättsprocessen.(Stadsdelsnämnderna)” Frågan som uppstår är om det är våldsutsatta som har polisanmält som ska få stöd under rättsprocessen eller kan det var våldsutövare som kan få stöd under rättsprocessen från stadsdelen. På samma sätt kan frågan ställas kring aktiviteterna där det endast står att Stödcentrum och Relationsvåldscentrum ska erbjuda stöd under rättsprocessen utan att klargöra till vem. Det är oerhört viktigt att det klargörs i programmet att stödet under rättsprocessen erbjuds till våldsutsatta och inte våldsutövare.

I framtagandet av programmet har förvaltningen involverat flertal föreningar som arbetar med de här frågorna. Det är bra. Civilsamhällets kunskaper och insatser är ovärderliga i stödet till våldsutsatta och för arbetet att Stockholm ska vara en stad

som är fri från våld. Därför hade det varit önskvärt att civilsamhället hade fått ett större utrymme i programmet. Till exempel har kvinnojourerna under lång tid varit en kunskapsbank och pådrivande opinionsbildande för att få upp frågorna om mäns våld mot kvinnor på dagordningen. De gör också dagligen ett enormt viktigt arbete för att se till att skydda kvinnor och deras barn. Staden måste därför se till att kvinnojourerna får stabilare och mer långsiktig finansiering. Under förra mandatperioden införde vi möjligheten att skriva avtal med ideella kvinnojourer genom så kallat idéburet offentligt partnerskap (IOP). Genom att teckna flera IOP kan fler kvinnojourers framtid säkras.

I programmet saknas skrivningar som rör privata utförare inom välfärdsverksamheterna. Programmet behöver därför kompletteras så att de privata utförare som verkar inom exempelvis LSS-verksamhet, äldreomsorg och skola lyfts. Att inte involvera till exempel de fristående skolorna innebär att målsättningen om att det våldsförbyggande arbete kommer att halta eftersom en stor del av barn och unga inte nås.

Vi saknar även skrivningar om kränkningar, hot och brott som sker via nätet. Här hade programmet stärkts av att lyfta den problematiken men också vilka möjligheter som finns när staden kan nå fler genom internet.

Med utgångspunkt i Barnkonventionen bör staden fortsätta arbeta för att utveckla familjerätten samt sätta insatser för att barn inte ska behöva lämnas till umgänge med en våldsutövande förälder. Barnets bästa måste alltid stå i centrum.

Rätt kunskap kan vara avgörande för att den som är utsatt kan få den hjälp som hen har rätt till. Det är viktigt att medel avsätts för att implementera programmet men även för att verksamheterna ska kunna genomföra kompetenshöjande insatser.

Slutligen tror vi att programmet eventuellt kunde tjäna på att delas upp i två program. Där det ena programmet lyfter våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Medan det andra programmet fokuserar på prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Som programmet är upplagt nu oroar vi oss för att delarna som rör det sist nämnda kan hamna i skymundan. Frågor som rör våld i nära relationer och människohandel är olika saker även om det är mäns våld mot kvinnor som är den gemensamma nämnaren.

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Emilie Fors (L), Martin Hansson (MP), John Kåberg (C), Clara Lindblom m.fl. (V) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Clara Lindblom m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi vill att Stockholm ska vara en stad som är fri från våld och diskriminering och som lever upp till de mänskliga rättigheterna. Vi vill göra vårt yttersta för att skapa ett Stockholm för alla. Det är positivt att i förslaget till program har fler målgrupper lyfts upp. Vi ställer oss bakom att staden ska stärka sitt arbete mot prostitution, hedersrelaterat våld och förtryck, människohandel och sexuellt våld. Genom att se beröringspunkter mellan de olika typerna av våld kan stadens arbete utvecklas och positiva synergieffekter kan uppstå.

Förslaget till program saknar några aspekter/delar som vi anser behöver tillföras för att programmet ska kunna användas ute i stadens verksamheter och inte hamna i skymundan. Exempelvis att i beskrivningen av olika typer av våld som omfattas av programmet under delen som rör våld i nära relationer nämns inte att merparten av de som utövar våld är män. Det är antagligen inte avsiktligt men konsekvensen blir att staden osynliggör ett grundläggande faktum.

I övrigt anser vi att boendefrågan behöver ytterligare belysas. Vi vet att många våldsutsatta stannar kvar i relationerna för att de saknar möjlighet att flytta till ett annat boende. Bostadsbristen i Stockholm måste mötas med byggande av fler hyresrätter med överkomliga hyror för att underlätta för våldsutsatta att frigöra sig från destruktiva och våldsamma relationer. Under de senaste åren har antalet beviljade förturslägenheter till våldsutsatta kvinnor minskat. Antalet förtursbostäder som förmedlats till den som flytt en våldsam relation har minskat med nästan 73 % sedan 2015. Staden behöver fler genomgångsbostäder till SHIS samt generösare bedömning i ansökan om förturslägenhet.

Vi vill också tillägga att det är viktigt att programmet inte stannar vid ord, utan att professionen tilldelas de resurser som behövs för att kunna utföra sitt arbete.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/590-2 (Godkänd - R 1) Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relationer. Remissvar
- FSK 2020/590-3 Bilaga 1 Programmet (s. 1-7 av 42)
- FSK 2020/590-4 Bilaga 2 Analys våld i nära relationer (s. 1-4 av 42)

§ 15**Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering. Remissvar**

FSK 2020/578

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

I remissen betonas att digitalisering kan användas som verktyg för en snabbare och mer effektiv grön omställning, men för att det ska vara möjligt behöver möjligheten att tillgodose energibehovet klarläggas då digitalisering kräver enorma mängder energi, exempelvis för gigantiska servrar som ska kylas, värmas och luftkonditioneras.

När det gäller kostnaderna för en digital omställning, som stadsledningskontoret lyfter, vill vi även betona att om digitaliseringen ska bli framgångsrik behöver tillräckliga resurser satsas på såväl användarvänlighet i systemen som på kompetensutveckling för medarbetarna.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/578-2 (Godkänd - R 1) Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering. Remissvar
- FSK 2020/578-3 Bilaga 1 Påverkansplan: Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering

§ 16**Skrivelse angående Järvabadet. Svar på skrivelse**

FSK 2020/695

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Denna skrivelses innehåll tillsammans med den muntliga frågan på förra nämnden från Sverigedemokraterna är mycket märklig. Frågan gällde hur mycket kostnaderna ökar för renande kemikalier på Järvabadet för att det finns många där som har heltäckande badkläder när man badar. Frågan uttrycker förstås inte en uppriktig oro för kostnader utan är som vanligt när det gäller Sverigedemokraterna med sin rasistiska agenda, ett uttryck för förakt för kulturer där vissa föredrar att simma i badkläder som är heltäckande.

Oavsett storleken på badkläderna måste alla av hygieniska skäl duscha innan man badar i simbassänger som används av väldigt många. Att Sverigedemokraternas ”kulturkrig” omfattar alla politikområden, även idrottspolitik, är ett ytterligare bevis på hur långt denna nationalistiska och människoföraktande ideologi har kommit i Sverige.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/695-2 (Godkänd - R 1) Skrivelse angående Järvabadet. Svar på skrivelse
- FSK 2020/695-3 Bilaga 1 Skrivelsen

§ 17**Nybyggnation BMX-bana med tillhörande WC-byggnad
på Hökarängens BP. Utredningsbeslut**

Gemensamt ärende med idrottsförvaltningen

FSK 2020/69

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner för sin del utredningsbeslutet och ger fastighetskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för projekt nybyggnation av BMX-bana med tillhörande WC-byggnad på Hökarängens BP, som underlag till ett kommande inriktningsbeslut, med en beräknad utredningsutgift, inklusive genomförd förstudie upp till 4,0 mnkr.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi vill inleda med att vara tydliga med att det är bra att staden äntligen sätter igång med nybyggnationen av en BMX-bana med tillhörande WC-byggnad. Det finns en brist på BMX-banor och av de som finns fyller ingen kriterierna för att kunna bedriva tävlingsverksamhet på ett bra sätt.

Idrottsnämnden tillsammans med fastighetsnämnden initierade projektet under förra mandatperioden och det är glädjande att fler barn och ungdomar nu kommer få möjligheten att prova på sporten. Det är också glädjande att Stockholm stad nu får en fullgod BMX-bana som kommer att attrahera åkare från hela Stockholmsregionen.

Däremot vill vi invända mot att BMX-banan planeras förläggas på Hökarängens bollplan. När uppdraget först gavs sattes ett effektmål där banan förväntades bli en del i utvecklingen av området i och kring Högdalstopparna.

Placeringen av banan uppfyller det målet men tyvärr sker det på bekostnaden av Hökarängens BP.

Detta finner vi mycket olyckligt då flera bollplaner i söderort kommer att byggas bort utan nya ersättningsytor har presenterats. I ärendet går det att utläsa att det kommer anläggas konstgräs på Parkskolans bollplan som kompensation. Det är positivt att det anläggs fler konstgräsplaner – men det ersätter inte den idrottsyta som nu kommer att byggas bort.

Det här är ett tydligt mönster som vi sett under den här mandatperioden där den grönblå majoriteten gång på gång fattat beslut om att bygga bort idrottsytor utan att de ersätts. Principen om att staden ska ersätta idrottsytor när befintliga byggs bort är oerhört viktig för att den redan stora bristen på fotbollsplaner, hallar och andra anläggningar inte ska förvärras.

Särskilt oroväckande är det att söderort nu på relativt kort tid har dränerats på fotbollsplaner, utan några planer på ersättningsytor har presenterats. Om den utvecklingen fortsätter kommer det snart inte finnas några fotbollsplaner kvar i söderort – och det går främst ut över våra barn- och unga och deras förutsättningar för att röra på sig och idrotta.

Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar ett särskilt yttrande enligt följande:

Vänsterpartiet är mycket positiva till den planerade nybyggnationen av en BMX-bana på den aktuella platsen. Det är även positivt att Parkskolans bollplan invid Martinsskolan i Hökarängen beläggs med konstgräs som en ersättning för att grusplanen tas i anspråk.

Vi utgår ifrån att upprustningen av Parkskolans bollplan även innefattar förstärkt belysning av området kvälls- och natttid, samt ser gärna att upprustningen även omfattar området kring utegymmet och motionsslingan som ligger precis intill bollplanen.

Genom att vidta åtgärder för att förstärka belysningen och skapa friare siktlinjer skulle gymmet kunna nyttjas av fler och under en större del av dygnet, samtidigt som det är mer kostnadseffektivt för staden att genomföra kompletterande investeringar i utegym och motionsslinga i samband med upprustningen av bollplanen än som två separata projekt.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/69-11 (Signerad) Nybyggnation BMX-bana med tillhörande WC-byggnad på Hökarängens BP.
Utredningsbeslut

§ 18**Ny idrottsplats - Bällsta IP, Riksby 1:3. Reviderat utredningsbeslut**

Gemensamt ärende med idrottsförvaltningen

FSK 2020/663

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden ger fastighetskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för projekt ny idrottsplats Bällsta IP, som underlag för ett kommande inriktningsbeslut till en reviderad utredningsutgift upp till 12 mnkr.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi konstaterar att Bromma flygplats ännu en gång hindrar bostads- och stadsutveckling i staden – denna gång genom att multisporthallen och ishallen som planerades på Bällsta IP skulle störa inflygningsvinkeln mot flygplatsen och därför måste utgå från planeringen.

Vi vill dock understryka att behovet av dessa två hallar fortsatt är mycket stort och vikten av att berörda nämnder prioriterar dessa i samband med anvisning av mark i kommande stadsutvecklingsprojekt i närtid.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/663-1 (Signerad) Ny idrottsplats - Bällsta IP, Riksby 1:3. Reviderat utredningsbeslut

§ 19**Renovering av rigg, af Chapman. Genomförandebeslut**

Bilaga 1: Sekretess enligt 19 kap 1 och 3 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

FSK 2020/580

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner förslag till genomförande och ger fastighetskontoret i uppdrag att genomföra renovering av rigg på af Chapman till en investeringsutgift som redovisas i Bilaga 1 till kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/580-4 (Godkänd - R 1) Renovering av rigg, af Chapman. Genomförandebeslut
- FSK 2020/580-5 (Godkänd - R 1) Bilaga 1 Renovering av rigg, af Chapman. Genomförandebeslut - ekonomi

§ 20
Försäljning av fastigheten Mangelbodsvillan.
Genomförandebeslut
FSK 2020/744

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att slutföra försäljningen avseende fastigheten Mangelbodsvillan 1 för en köpeskilling om 15,05 Mkr i enlighet med köpekontrakt.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Dennis Wedin (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2020/744-1 (Godkänd - R 1) Försäljning av fastigheten Mangelbodsvillan 1. Genomförandebeslut
- FSK 2020/744-2 Bilaga 1 Köpekontrakt med kontraktsbilagor
- FSK 2020/744-3 Bilaga 2 Marknadsvärdering (Värdebedömning)

**§ 21
Förvaltningschefen informerar**

Förvaltningschef Anders Kindberg tackar nämnden för ett gott samarbete under terminen och önskar alla en god jul och ett gott nytt år.

§ 22
Frågor för beredning och övrig information

Inga frågor för beredning eller övrig information tas upp vid denna punkt idag.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
JAN OLOF, VALESKOG	2020-12-02
DENNIS, WEDIN	2020-12-04